

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/1557- /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, panaszos képviselőként dr. Kreis Gyula Máté által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 50/2011. (II. 23.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve (1027 Budapest, Csalogány u. 47/49.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Dr. Kreis Gyula Máté jogi képviselő útján panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos jogi képviselőként dr. Kreis Gyula Máté 2010. október 11-én küldte el rendőri intézkedés elleni panaszát a Panasztestületnek (a Panasztestülethez érkezett: 2010. október 15-én).

Az előterjesztett panasz szerint a kifogásolt rendőri intézkedésekre 2010. október 5-én a Budapest XII. kerület, Alma utca 1. szám alatt, majd pedig a Semmelweis Orvostudományi Egyetem II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján került sor az alábbiak szerint.

A panaszos és férje – aki a rendőri intézkedések miatt szintén panasszal élt és a Panasztestület a két panaszos tekintetében egy állásfoglalásban hozott döntést – az említett napon megjelentek Budapest XII. kerületében, az Alma u. 1. szám alatt található Napvilág Születésházban, ahol a panaszos előre nem tervezett módon világra hozta harmadik gyermeküket. A kisbaba légzése a szülést követően leállt, ezért mentőt kellett kihívni. A mentők megérkezésével közel egy időben a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság rendőrei is megjelentek a helyszínen.

A kisbaba születésének körülményei és a gyermek kritikus állapota miatt a panaszos és férje felfokozott idegállapotba került. A baba újraélesztése még folyamatban volt, amikor a rendőrök igazoltatni kezdték a panaszos férjét, aki így nem tudta figyelemmel kísérni az eseményeket, nem állt módjában tájékozódni gyermeke egészségi állapota felől. Majd pedig, amikor a panaszost kísérte a mentőkocsizhoz, egy rendőr feltartóztatta, hogy további adatokat kérjen tőle, ő azonban ragaszkodott hozzá, hogy feleségével együtt a kórházba menjen.

A panaszost ezután a SOTE II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájára szállították, ahol műtétet hajtottak rajta végre. Az orvosi beavatkozás altatásban történt, az a beadvány tanúsága szerint 16 óra 30 perckor vette kezdetét és körülbelül fél órán át tartott.

A panaszoson elvégzett műtétet követően két rendőr jelent meg a kórházban és annak ellenére végrehajtották a kihallgatását, hogy a szülés miatti sokk, a baba miatti aggodalom és az altató hatása alatt állt. A panaszos férjét egy női nyomozó, a panaszost pedig egy férfi nyomozó azonos időben, de külön helyiségben hallgatta meg. A panaszos kihallgatása az ötágyas kórteremben történt, ahol rajta kívül további két, nemrég szült nő feküdt, egyikük közvetlenül a panaszos mellett. A rendőr a két ágy közé tette le a széket, arra ült, a szomszédos ágyon fekvő nő így mindent hallhatott. A rendőr a jegyzőkönyvet kézzel vezette.

A jogi képviselő által előterjesztett panasz szerint a kihallgatások megkezdésekor egyik panaszos figyelmét sem hívták fel az ügyvédi képviselő lehetőségére, és a kioktatásból a szülők azt sem értették meg, hogy mit jelent a mentesség a vallomástétel alól. A kihallgatást követően nem kaptak továbbá félvilágosítást arra nézve, hogy a jegyzőkönyvből másolati példány jár nekik. A jogi képviselő ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy másolatot ő maga is csak 2010. október 11-én tudott kérni, azt azonban a beadvány előterjesztése napjáig nem kapta meg. A jogi képviselő álláspontja szerint az eljáró rendőrök a panaszosok meghallgatása során a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) tanúvallomásra vonatkozó előírásait megsértették és a vallomások felvételére jogellenesen került sor. Álláspontja indokaként a jogi képviselő hivatkozott a Be. 80–84. §-aiban foglalt rendelkezésekre.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos és férje jogi képviselőjében dr. Kreis Gyula Máté egy közös dokumentumban terjesztette elő a rendőri intézkedés elleni panaszt, amely az konkrétan az alábbi körülményeket kifogásolta:

- kifogásolta, hogy a panaszos igazoltatását a rendőrök akkor kezdték meg, amikor a baba újraélesztése még folyamatban volt, így nem tudta figyelemmel kísérni az eseményeket, nem állt módjában tájékozódni gyermeke egészségi állapota felől;

- sérelmezte, hogy – amikor feleségét kísérte a mentőkocsizhoz – egy rendőr feltartóztatta, hogy további adatokat kérjen tőle;

- a jogi képviselő álláspontja szerint az eljáró rendőrök a panaszosok meghallgatása során a Be. tanúvallomásra vonatkozó előírásait megsértették és a vallomások felvételére jogellenesen került sor, mivel a kihallgatások megkezdésekor sem a panaszos, sem pedig a felesége figyelmét nem hívták fel az ügyvédi képviselő lehetőségére, és a kioktatásból a szülők azt sem értették meg, hogy mit jelent a mentesség a vallomástétel alól, továbbá a kihallgatást követően nem kaptak felvilágosítást arra nézve, hogy a jegyzőkönyvből másolati példány jár nekik.

Jelen határozat a panaszos tekintetében megfogalmazott kifogások elbírálására terjed ki.

A panasz elbírálása érdekében folytatott közigazgatási eljárás során – figyelembe véve az Rtv. jogorvoslati szabályait¹, valamint a Be. panasz előterjesztésére vonatkozó szabályait² – a hatóság vizsgálata az előterjesztett panaszok közül az igazoltatás jogalapjára, a további adatok beszerzésének módjára (a panaszos feltartóztatásakor), a büntetőeljárás keretén belül az eljárási cselekmények végrehajtásának módjára és panaszos kihallgatását végző rendőr magatartására terjedt ki. Ugyanakkor az előterjesztett kifogások közül a tanúkihallgatás

¹ **Rtv. 92. § (1)** Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszhető. Jogi képviselőként jogvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezet vagy alapítvány, kisebbségi önkormányzat, jogi oktatást végző egyetem állam- és jogtudományi doktori fokozattal rendelkező egyetemi oktatója is eljárhat.

(4) Az (1)-(2) bekezdésben meghatározott eljárások tárgyi költségmentesek.

² **Be. 196. § (1)** Akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha e törvény az ügyész vagy a nyomozó hatóság részére intézkedés megtételére határidőt állapított meg, az intézkedés elmulasztása miatt akkor lehet panasszal élni, ha a határidő eredménytelenül eltelt.

(3) Nincs helye panasznak a VII. Fejezet VII. Címe szerinti bizonyítási eljárások, a nyomozás [170. § (2) bek.] és a feljelentés kiegészítésének elrendelése (172/A. §) miatt, valamint a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége során végzett eljárási cselekmények (178. §, 178/A. §), a tanú kihallgatása [79. § (1) bek., 181. §], és a szaktanácsadó közreműködése (182. §) miatt.

(4) Az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása miatt tett, a törvényben kizárt vagy elkésett panaszt, emiatt indoklás nélkül nem lehet elutasítani.

(5) Ha az (1) bekezdés alapján tett panaszt az intézkedést tevő vagy az intézkedést elmulasztó, illetve a panaszt elbíráló alaposnak tartja, a panasszal sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges és indokolt intézkedést megteszi, s erről a panaszt tevőt határozat hozatala nélkül értesíti.

(6) Az (1) bekezdés szerinti panaszra egyebekben a 195. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

végrehajtásának jogszerűsége (Be. 79-88.§), és az iratokról való másolat készítése (Be. 70/B. §) kapcsán a hatóság nem vizsgálódik, e körben a nyomozás felügyeletét ellátó illetékes ügyészség rendelkezik hatáskörrel a panasz elbírálására.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratokat álltak rendelkezésre:

- Kiss Gábor r. fhdgy. 2010. október 5-i jelentése;
- Petesházi Gergő r. hdgy. és Monoki Szilvia r. fhdgy. 2010. október 5-i jelentése;
- Kiss Gábor r. fhdgy. 2010. november 26-i jelentése;
- a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság összefoglaló jelentése;
- a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály vezetőjének 2010. október 27-én kelt levele;
- Dr. Hideg Miklós r. fhdgy. és Panyi István r. ftőrm. 2010. október 5-i jelentése;
- Dr. Hideg Miklós r. fhdgy. és Panyi István r. ftőrm. 2010. október 26-i jelentése;
- Dr. Szokolai Zoltán r. alezredes 2010. október 28-án kelt levele;
- Erdélyi Imre r. fhdgy. 2010. október 26-i jelentése;
- Albert Ágnes r. főhadnagy 2010. október 26-i jelentése;
- jegyzőkönyv tanúkihallgatásáról;
- jegyzőkönyv tanúkihallgatásáról;
- Dr. Kreisz Gyula Máté által 2010. október 13-án előterjesztett panasz.

A lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló iratok alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

Kiss Gábor r. fhdgy., a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-járőr Alosztály megbízott vezetőjének 2010. október 5-i és azt kiegészítő november 26-i jelentései az ügyvel kapcsolatban az alábbi releváns információkat tartalmazzák. Az említett napon 15 óra 10 perc körüli időben érkezett meg a XII. kerületi Alma utca 1. szám alá, ahol egy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy igazoltatását³ és előállítását⁴ hajtotta végre. A helyszínre több rendőri egység is érkezett,

---

³ **Rtv. 29. § (1)** A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

(2) Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(3) Az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

(4) A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

(5) A igazoltatás vagy a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

akiket az ott tartózkodó mentőtiszt arról tájékoztatót, hogy a házban egy szülést vezettek le, amelynek során azonban komplikációk adódtak, ezért a gyermek apja (panaszos) az utcán leintette a közelben elhaladó mentőautót. Az újszülöttet és az édesanyját életveszélyes állapotuk miatt kórházba kellett szállítani. A helyszínen az anyát állapota miatt nem lehetett meghallgatni. Az apa ugyanakkor elmondta, hogy kisfia születése során komplikáció lépett fel, ezért értesítette telefonon a Peter Cserny Alapítványt, és kiérkezésükig az utcára ment, majd leintette az arra haladó mentőautót. Ezen kívül a történetekkel összefüggésben nem nyilatkozott. A kiegészítő jelentés a panaszos kifogásai ismeretében az alábbiakat tartalmazza. A panaszosok beadványukban kifogásolták, hogy nem ismerték meg az intézkedő rendőrök nevét és szolgálati azonosító jelvényük számát. A helyszínen jelen volt és a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök kapcsán azonban az alosztályvezető kijelenti, hogy mindannyian teljesen szabályos öltözetben látták el szolgálatukat: láthatósági átvétőt viseltek, amin névtábla és szolgálati azonosító jelvény volt elhelyezve. A ruházatot a reggeli eligazításon ellenőrizte a szolgálatirányító parancsnok. A panaszban leírt események helyszínén, az ott végrehajtott előállításig az alosztályvezető látta el a parancsnoki feladatokat, erről a jelenlévőket többször is tájékoztatta, közölte nevét, rendfokozatát, beosztási helyét, beosztását és jelvéyszámát, felhívta továbbá figyelmüket a panasztétel lehetőségére. Életszerűtlennek tartja továbbá a rendőr, hogy egy olyan intézkedés helyszínén kövessenek el a rendőrök ilyen alapvető hibát, amelyről már akkor lehetett tudni, hogy nagy sajtóérdeklődésre tart számot. Megerősíti továbbá állításait az a körülmény is, hogy az előállított személy már a helyszínen jelezte, a rendőri fellépés ellen panasszal fog élni. A panaszosok azon előadása kapcsán, miszerint a rendőrök az apát a gyermek újraélesztésével egy időben elkezdték igazoltatni, az alosztályvezető rögzíti, hogy a helyszínen kiérkező járőröknek tájékozódniuk kell, ki milyen minőségben van jelen, mi történt pontosan. Ehhez szükséges volt az ott tartózkodók igazoltatása, azt megelőzően nem tudhatták, hogy az intézkedés alá vont férfi az újszülött édesapja.

Petesházi Gergő r. hdgy. és Monoki Szilvia r. fhdgy., forrányomos nyomozók a 2010. október 5-én az Alma utca 1. szám alatt zajlott rendőri intézkedésnél szintén jelen voltak. Jelentésük tartalmazza, hogy 15 óra 20 perc körül érkeztek a fenti címre. A panaszos ekkor a helyszínen lévő mentőautóban tartózkodott, és a mentőtiszt közölte a rendőrökkel, hogy kórházba kell őt szállítani, ezért sem az anya, sem az apa meghallgatását a helyszínen nem lehetett végrehajtani.

A BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság összefoglaló jelentése a fenti jelentésekhez képest többletinformációt nem tartalmaz.

---

(6) A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

(7) Az igazoltatás során rögzített adatokat - kivéve, ha ezek büntető- vagy szabálysértési eljárásban kerülnek felhasználásra - az intézkedés befejezését követő száznolcvanadik napon meg kell semmisíteni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 24. § (4) bekezdése szerinti igazoltatás során rögzített adatok 24. § (5) bekezdésében meghatározott törlési idejére.

(8) E § alkalmazásában személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni.

⁴ **Rtv. 33. § (1)** A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;

A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály vezetője a panaszüggyel kapcsolatosan folytatott kivizsgálás eredményeként 2010. október 27-én kelt levelében azt rögzítette, hogy az osztály állományából Szabó F. Csaba r. alez., Panyi István r. ftörm. valamint dr. Hideg Miklós r. fhdgy. alosztályvezető érkezett elsőként a helyszínre. Ekkor a panaszos már a mentőben volt.

Dr. Hideg Miklós r. fhdgy. és Panyi István r. ftörm. 2010. október 5-én készített jelentésükben előadják, hogy útban az Alma utca 1. szám felé felvették a kapcsolatot a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság ügyeletével, ahonnan arról kaptak tájékoztatást, hogy kollégáik megérkeztek a fenti címre, és tudomásuk szerint az újszülöttet és a szülőket a helyszínről mentővel elszállították. Dr. Hideg Miklós r. fhdgy. alosztályvezető ekkor intézkedett arról, hogy egy rendőri egység jelenjen meg a II. számú Nőgyógyászati és Szülészeti Klinikán, ahol az állapotától függően hallgassák meg a feleséget, majd a férjet. A II. számú Nőgyógyászati és Szülészeti Klinika ügyeletvezető orvosa a kikerülő rendőröknek elmondta, hogy 15 óra 30 perc körüli időben érkezett be hozzájuk mentővel a panaszos, akiről annyit tudtak, hogy 14 óra 5 perckor szült, és megérkezését követően azonnal a műtőbe vitték. A rendőrök ezután a kórház kórtermében meghallgatták a panaszost, aki részletesen beszámolt a rendőri intézkedéseket megelőző történésekről. A rendőrök kérdésére elmondta továbbá, hogy férje bekísérte őt a kórházba, és kérésre megadta a telefonszámát. A rendőrök többször próbálták felhívni a panaszos férjét, de nem sikerült elérniük.

Dr. Szokolai Zoltán r. alezredes, a BRFK Bűnügyi Főosztály Életvédelmi Osztály megbízott vezetője – a kifogásolt intézkedés nyomán indult büntetőeljárást folytató rendőri szerv vezetőjeként – jelentésében kitért arra, hogy a hatályos büntetőeljárás törvény értelmében a tanúkihallgatásnak nem feltétele, hogy a kihallgató azonos nemű legyen a kihallgatandó személlyel, illetve hogy a jegyzőkönyvet az eljáró rendőr írógépen rögzítse, mivel azt kézzel írott formában is felvehető. Amennyiben a kórház nem tud biztosítani külön helyiséget, a tanú kihallgatása azonban soron kívül szükséges és indokolt, akkor arra a kórteremben is sor kerülhet. Ennek megfelelően a panaszos tanúkénti kihallgatására az osztályos orvos véleményét kikérve, lényegében az engedélyével került sor, tehát egészségügyi szempontból nem volt akadálya annak, hogy a kihallgatást az eljáró nyomozók végrehajtsák. A tanúnak szóló figyelmeztetések egyértelműek és világosak, ezeket a kihallgatás megkezdése előtt a kihallgatók közölték a tanúkkal, tisztázták továbbá, hogy nem kötelesek vallomást tenni, valamint azt is, hogy milyen egyéb mentesség illeti meg őket, és hogy kihallgatásukhoz jogi segítőt is igénybe vehetnek. Mindezek tudomásul vételét a tanúk saját kezű nyilatkozataikkal és a jegyzőkönyv oldalainak aláírásával igazolták. Álláspontja szerint ezért a tanúkihallgatásokat törvényesen és szabályosan hajtották végre a nyomozók. A panaszosok 2010. október 20-án, valamint 2010. október 26-án átvették a saját első és a folytatólagos tanúkihallgatási jegyzőkönyvük másolatát

A panaszos kihallgatását Erdélyi Imre r. fhdgy. végezte, aki 2010. október 26-án az alábbi tartalommal készített jelentést. 2010. október 5-én 19 óra 20 perckor érkezett meg a II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikára Albert Ágnes r. főhadnagy kíséretében. Az osztályon ügyeletben lévő orvos kérdésekre elmondta, hogy a panaszos kihallgatható állapotban van, nem áll gyógyszeres befolyásoltság alatt. A jelentés rögzíti, hogy a tanú szemmel láthatóan jó állapotban volt, és később, a kihallgatás során sem jelezte rosszulletét. A kórteremben fekve találták, ahol a férje is jelen volt. A rendőrök bemutatkoztak, közölték, hogy mely rendőri szervtől érkeztek, majd szolgálati igazolványuk felmutatásával igazolták magukat. Ezt követően megtörtént a panaszos tájékoztatása arról, hogy a gyermeke sérelmére megvalósított foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés ügyében tanúkénti kihallgatása

szükséges, amivel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy kihallgatásának nincs eljárási akadálya. Figyelemmel arra, hogy az eljárás során a tanúk kihallgatását egymástól elkülönítve kell foganatosítani, továbbá hogy csak egy különálló helyiség állt rendelkezésükre. Mivel a panaszos nemrég szülte meg gyermekét, a rendőrök úgy döntöttek, hogy a különálló helyiségben a férj meghallgatását hajtják végre, míg az anyát a kórteremben nyilatkoztatják. A vallomást megelőzően az eljáró rendőr szóban közölte a panaszos jogait és kötelezettségeit, amelyek kapcsán ő úgy nyilatkozott, hogy azokat megértette, tudomásul vette, és aláírásával is hitelesítette. A tanúkihallgatás 20 óra 49 perckor ért véget. A jelentés megjegyzése szerint a kihallgatás idején a tanú láthatóan jó állapotban volt, mentes volt a gyógyszeres befolyásoltságtól, a kérdésekre kommunikatív módon, egyértelműen válaszolt, a történetet egybefüggően adta elő, csak a pontosítások érdekében kellett kérdéseket feltenni neki.

Albert Ágnes r. főhadnagy szintén 2010. október 26-án készítette el jelentését, amelyben Erdélyi Imre r. fhdgy. jelentéséhez képest az a többlet információ szerepel, miszerint a panaszos a kihallgatás során feltett kérdésekre összefüggő válaszokat adott, és a kihallgatás során egy alkalommal jelezte, hogy aggódik otthon lévő gyermekei miatt, akikre a nagyszülők vigyáznak, azonban a megadott lehetőség ellenére nem kívánt hazatelefonálni. A panaszos tanúkihallgatása során nem tanúsított olyan magatartást, amely zavartságra utalt volna, és a feltett kérdésekre történő válaszában befolyásolta volna.

A panaszosoknak a tanú kihallgatásról készült jegyzőkönyvei tartalmazzák a büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően a figyelmeztetéseket és azok aláírását, valamint azt, hogy arra 2010. október 5-én került sor (panaszos esetében 19 óra 40 perctől 20 óra 19 percig, a felesége esetében pedig 19 óra 36 perctől 20 óra 49 percig).

Az eset összes körülményét figyelembe véve – különös tekintettel arra, hogy egy kiemelt jelentőségű és súlyú bűncselekmény elkövetése miatt jelentek meg a helyszínen több rendőri szervtől nyomozók és járőrök, továbbá halaszthatatlan nyomozási cselekményeket kellett végrehajtani – az eljáró rendőrök a hatályos jogszabályok szerint, arányosan és méltányosan, az adott helyzetben elvárható módon jártak el. A rendőri intézkedések (az Alma utcában foganatosított igazoltatás és adatközlés, a kórházban a tanúk kihallgatása) az ügyben keletkezett iratok tartalma, a megjelölt jogszabályi hivatkozások, valamint a határozat III. részében részletesen kifejtett indokok alapján szakszerűen és jogszerűen kerültek végrehajtásra, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem az előterjesztett panasz elutasításáról.

III.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

- A panaszos jogi képviselőjének álláspontja szerint az eljáró rendőrök a panaszosok meghallgatása során a Be. tanúvallomásra vonatkozó előírásait megsértették és a vallomások felvételére jogellenesen került sor, mivel a kihallgatások megkezdésekor sem a panaszos, sem pedig a felesége figyelmét nem hívták fel az ügyvédi képviselet lehetőségére, és a kioktatásból a szülők azt sem értették meg, hogy mit jelent a mentesség a vallomástétel alól, továbbá a kihallgatást követően nem kaptak felvilágosítást arra nézve, hogy a jegyzőkönyvből másolati példány jár nekik. Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy – összevetve az Rtv. jogorvoslati szabályait és a Be. panasz előterjesztésére vonatkozó szabályait – hogy a panasz e részének vizsgálata és elbírálása a közigazgatási hatósági eljárás során nem lehetséges, arra

az illetékes ügyészség rendelkezik hatáskörrel (lsd. határozat I. részében kifejtett hatásköri szabályok).

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület a büntetőeljárás keretén belül az eljárási cselekmények végrehajtásának módja és a kihallgatást végző rendőrök magatartása kapcsán megállapította a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjogának súlyos sérelmét.

A Panasztestület megállapításaival a fentiekben kifejtett, illetve az alábbiakban ismertetett indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület a rendelkezésére bocsátott iratok alapján a büntetőeljárás keretén belül az eljárási cselekmények végrehajtásának módja és a kihallgatást végző rendőrök magatartása kapcsán arra a megállapításra jutott, hogy *„Annak megítélésére a Testületnek nincsen hatásköre, hogy a kihallgatás, mint nyomozati cselekmény időzítését megítélje, így arról nem foglalhatott érdemben állást, hogy elvárható lett volna-e a rendőrségtől az I. r. panaszos egy későbbi időpontra való idézése, ugyanakkor – tekintettel az eset körülményeire – felhívja a rendőrség figyelmét az érintettek kíméletével való eljárás fontosságára.*

A II. r. panaszossal kihallgatását ugyanakkor a Testület jogsértőnek találta az alábbiak szerint.

A Be. 81. § (1) bekezdése értelmében nem hallgatható ki tanúként, akitől a testi vagy szellemi állapota miatt nyilvánvalóan nem várható helyes vallomás. A Be. ezen szabálya olyan jellegű rendelkezés, amelynek megsértése ügyészi hatáskörbe tartozik, ezért a Testület nem vizsgálhatta, hogy a II. r. panaszos (a határozatban: panaszos) mintegy fél órával az elvégzett műtét befejezése után kihallgatható állapotban volt-e.

Azt azonban – mivel a kihallgatás általánosabb értelemben vett módjához tartozik – a Testület vizsgálta, hogy a II. r. panaszos a kihallgatás idején egy ötágyas kórteremben feküdt, ahol rajta kívül további két beteget helyeztek el, egyiküket közvetlenül a panaszos mellett, és mivel a kihallgatást folytató rendőr a két ágy közé letett székre ült, a szomszédos ágyon fekvő nő mindent hallhatott. (A rendőrségi iratok a panaszosi előadást csupán a meghallgatás időpontját tekintve cáfolták, mivel a jegyzőkönyv a rögzítés kezdeteként 19 óra 36 percet jelöl meg. Egyebekben a rendőrség a panaszos elmondásával egybehangzóan írta le a történéseket.)

A Testület ezt a gyakorlatot súlyosan aggályosnak tartja az alábbiak szerint. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. §-ában foglalt „személyes adatnak” minősül „bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.”

A személyes adatokon belüli további csoportot képeznek a fokozott védelemre szoruló „különleges adatok”. Ilyenek többek között az „egészségi állapotra vonatkozó adatok” és a

„bűnügyi személyes adatok”. Bűnügyi személyes adatnak minősül az Avtv. 2. § 3. pontja szerint a büntetőeljárás során a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetőleg a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható személyes adat.

Az eset körülményeiből nyilvánvaló, hogy a II. r. panaszos vallomásában elhangozhattak egészségi állapotra vonatkozó adatok, az pedig a fenti definíció alapján megállapítható, hogy minden, amit egy személy a büntetőeljárásban elmond, a személyes adatának, mégpedig különleges – bűnügyi személyes – adatának minősül.

Többek között ez indokolja, hogy a Be. rendkívül szigorúan szabályozza, hogy a nyomozás során kik lehetnek jelen az egyes eljárási cselekményeken, illetve hogy az ezekről készült jegyzőkönyveket ki ismerhetik meg.

Egyértelmű, hogy amennyiben olyan személyek is megismerhetik egy adott személynek egy büntetőügy nyomozati szakában tett vallomását, illetve egészségi állapotra vonatkozó adatait, akiket arra a törvény nem jogosít fel, sérül az érintett személyes adatok védelméhez fűződő joga.

Az sem vitatható, hogy a rendőrség felelőssége – pozitív intézményvédelmi kötelezettsége – annak biztosítása, hogy eljárása során illetéktelenek számára az ilyen jellegű adatok ne váljanak hozzáférhetővé. Abból a szempontból, hogy ezt a pozitív kötelezettséget a rendőrség megszegte-e, annak sincs jelentősége, hogy a panaszos mellett fekvő beteg ténylegesen megszerezte-e ezeket az adatokat, azaz hallotta-e a panaszos vallomását. A rendőrség megsértette a panaszos azon jogát, hogy a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogosultságát az ügyében eljáró állami szerv megfelelően biztosítsa. A rendőrség megsértette az Rtv. 2. §-ában kifejeződő intézményvédelmi kötelezettségét, amelynek értelmében a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

E mulasztás kimentésére az objektív körülményekre való hivatkozás nem elégséges. A Testület utal a 304/2009. (X. 14.) számú állásfoglalásában kifejtette álláspontjára – amelyet az országos rendőrfőkapitány 29000-105/375-12/2009. RP. számú határozatában osztott –, miszerint az objektív körülmények (így a két elkülöníthető helyiség hiánya sem) vehető az alapjogsérelem mérlegelése kapcsán figyelembe. Ez legfeljebb az rendőrök egyéni felelősségének mérlegelésekor értékelhető. Abból a szempontból, hogy az állampolgár oldalán megvalósult-e az alapjogsérelem, vagy sem – jelen esetben igen –, nem jöhet számításba.

A Testület erre való hivatkozással megállapította a II. r. panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának súlyos fokú sérelmét.”

A panaszos tanú kihallgatásának a megítélése kapcsán – hivatkozva a határozat III. részében e körben kifejtett megállapításokra is – álláspontom a következő. A büntetőeljárás törvény értelmében a tanú kihallgatásnak nem feltétele, hogy a kihallgató azonos nemű legyen a kihallgatandó személlyel, illetve hogy a jegyzőkönyvet az eljáró rendőr írógépen rögzítse, mivel azt kézzel írott formában is felvehető. Ebben az esetben a nyomozás eredményes lefolytatásához és befejezéséhez fűződő érdek alapján – a cselekmény büntetőjogi megítélésének kialakítása érdekében, másrészt az esetleges összebeszélések megelőzése céljából – a kihallgatásokat minél előbb le kellett folytatni. A nyomozó hatóság által nem befolyásolható külső körülmények (a kórház adott feltételrendszere) figyelembevételével kellett a nyomozóknak a számukra előírt feladatot végrehajtaniuk. Az iratok tanúsága szerint a

kórház nem tudott külön helyiséget biztosítani. A panaszos kihallgatását megelőzően az osztályos orvos véleményét a nyomozók kikérték, tehát egészségügyi szempontból nem volt akadálya annak, hogy a kihallgatást az eljáró nyomozók végrehajtsák. A tanúnak szóló figyelmeztetések egyértelműek és világosak, ezeket a kihallgatás megkezdése előtt a kihallgató közölte a panaszossal, tisztázta továbbá, hogy nem köteles vallomást tenni, valamint azt is, hogy milyen egyéb mentesség illeti meg őt, és hogy kihallgatásukhoz jogi segítőt is igénybe vehet. Mindezek tudomásul vételét a panaszos saját kezű nyilatkozataival és a jegyzőkönyv oldalainak aláírásával igazolta.

A Panasztestület által tett megállapítások kapcsán fontos tisztázni azt, hogy a személyes, illetve különleges adatokat a kívülálló személyek megismerték-e, vagy csak ennek lehetősége állt fenn. Egyrészt, amennyiben a Panasztestület álláspontját elfogadjuk, úgy egy kórházi kórteremben vizitet sem lehetne tartani kívülálló, más betegek jelenlétében. Ugyanígy példaként említhető az a helyzet, amikor a rendőr nyilvános helyen igazoltatást hajt végre és a személyes adatokat rádióan, a SIS rendszerben leellenőrzi. Ebben az esetben is fennáll annak a lehetősége, hogy az adatokat mások is megismerhetik, azonban a tényleges adathoz való hozzáférés, annak jogszerűtlen és az érintett beleegyezése nélküli felhasználása nyilvánvalóan nem is merül fel.

Az eset összes körülményét figyelembe véve a nyomozók a tanú egészségi állapotára voltak tekintettel és az ő érdekeit szem előtt tartva foganatosították a kihallgatást. A kórteremben történő kihallgatásnak köszönhetően közvetlenül a műtét után így nem volt szükség a tanú mozgására, kényelmének befolyásolására, testhelyzetének a megváltoztatására. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a rendőrök nem kérhették fel a többi beteget a kórteremből történő távozásra. Mindkét esetben vagy a panaszos vagy a többi beteg egészséghez való joga csorbult volna. Egyébiránt a panaszos a kihallgatás megkezdésekor e körülményeket nem sérelmezte, együttműködő volt és a történetekről tett nyilatkozataival segítette a nyomozást. Amennyiben a személyes adataival kapcsolatban a panaszos előadta volna aggályait a kihallgatás megkezdésekor, úgy a rendőrök bizonyára mérlegelték volna a kérést és esetlegesen más kihallgatási módot kerestek volna.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése⁵, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein⁶ alapul.

---

⁵ **Rtv. 92. § (1)** Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

⁶ **Rtv. 93/A. § (6)** Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, valamint a 109. § (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § -a, 32. §-a, 33. § (1) bekezdése, a 92. § (1) bekezdése, valamint a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. §-a.

Budapest, 2011. május „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy